

25.10.1973

05.40 - שיחת טלפון שמחה בווינגטון לרוה"מ

דיווח רוה"מ : הוא הציע לה את ההצעה הזאת ;

נפתלי חושב שהם לא יקבלו זאת, והוא עדיין חושב שאולי אנו
נחזור לקרוי ה-22.10. שמחה אמר לו ^{שהיא} לא ילך, מה שהם מעוניינים
זה הארמיה השלישית. שמחה הציע לנפתלי את הרעיון של הכל בעד
הכל. הוא לא בטוח שהנשיא יקנה את זה. שמחה הוציא אותו מהישיבה
(הציעו את זה לנשיא ונחכה לשאול את

התוצאות.

06.15 - ישיבת ממשלה.

רוה"מ מוסרת על ההתפתחות וקוראת שדר ברזנייב לביקסון. הצעתו
לשמחה שניים שלושה דברים ; חליפין ומשני צדי התעלה יהיה פס מפורז
משני הכוונים. אם הנשיא יציע לנו זאת, אני אביא לממשלה ואמליץ.
נפתלי חושב שזה לא יספק את הרוסים והוא סבור שמה שיספק אותם זה
בסיגה ל-22.10. האמת היא שאתמול לא לקחנו כלום בשטח. הנחיתי את
שמחה שיגיד לקיסנג'ר שמה שלוחץ זה הארמיה השלישית. ומה שאנו
מציעים זה פותר את הבעיה. אם יהיו 20 ק"מ בין הצבאות וירצה לפתוח
את התעלה, לנו לא איכפת. שמחה מצא את קיסנינג'ר ומסר לו את ההצעה.
קיסנג'ר הלך לנשיא ועוד אין תשובה. עלינו להחליט מה אנו רוצים.
אם ארה"ב תקבל את הדקטט מהרוסים שבפנה את השטח, זה יהיה רק דקטט
ראשון. אחרי כן יבואו עוד. אנו נהיה בחסדי הרוסים כל עוד אמריקה
מתקפלת.

07.50 - רוה"מ לשמחה בטלפון ;

רוה"מ : הממשלה מסכימה לזה. אבל אני לא חושבת שאני צריכה להגיד
לכם שיש החלטת ממשלה על זה.

מה שדדו אמר לך אתה העבר ?

- משיב בכך.

רוה"מ: יופי, אגלברגר (עוזר קיסינג'ר) מסר לשמחה שהוא מסר לקיסינג'ר את דברי דדו. הם צריכים בעצם להבין שהפמשלה יושבת ביבתיים כאן ומחכים לשמוע מהם.

09.10 - דיניץ לרוה"מ בטלפון.

רוה"מ: יופי.

- מלאכת מחשבת. אין כמוהו, כל זה אמר לך בפתלי ?
- הדבר האופרטיבי החשוב, הוא מבקש שאנחנו זכין לו עד מחר בבוקר זמן וושינגטון, ניתוח צבאי של כמה ימים דרושים לבנו כדי לחסל את הארמיה השלישית. הוא אומר זאת מפני שהוא רוצה לדעת שבמקרה שהסובייטים יבחרו בקהיר ואנו בחליט במשותף לפני כן, קודם כל על ישראל לחסל את הארמיה השלישית, והוא מסביר כי לפי החישובים שלהם, יוכלו הסובייטים להבחית ארבעת אלפים חמש מאות תיילים ביום בקהיר. לכן הערכה שלהם היא שאפילו אחרי הנחיתה, הם לא יתחילו לזוז לחזית לפני ארבעה חמישה ימים. בתקופה הזאת, של ארבעה חמישה ימים הוא חושב שצריך יהיה לחסל את הארמיה השלישית, כדי שלא בצורך לעמוד בגד שלוש צבאות. הוא אמר, מצרים, סובייטים ואולי סורים.
אני מבינה שזה לא רשמי ? הוא שואל אותך אם אתה חושב שהם יבחיתו צבא.

השגריר דיניץ: אני אמרתי לו שהכל תלוי בתגובה האמריקאית. על זה הוא אמר לי (קיסינג'ר) התגובה שלנו בסדר גמור. וכאן הוא אמר שהצרה היא שהם עלולים *to call the bluff*. אמרתי לו, האם האם אתם לא מתכוונים לכך. הוא אמר; הרבה יהיה תלוי בתגובת הקונגרס.

רוה"מ: במקרה זה הם לא יסרבו.

השגריר דיניץ: בקונסרבטיבים בטפל בעצמנו. שאלתי אותו האם תבחיתו כוחות

והוא אמר, יתכן שנבחית כמה כוחות בסיני, אך ברור שזה

סתם הרהורים.

- כן זה ברור.

- נוסף לאגרת הזאת הם מתחילים להזיז כוחות, מזיזים אוניות

מלחמה ומטוסים, שמים דיביזיות של צנחנים במצב הכן, הם

הכריזו מצב הכן בכל יחידות הטנקים *Over seas* הם לא

יודיעו זאת לרוסים אך בתוך מספר שעות, הרוסים ידעו מהאזנה.

הם לא ימסרו את זה עד שעה 05.30 בבוקר. כי הם רוצים שברזבייב

יחכה כל הלילה. הוא אמר לגנרל (סקוקרופט) תעיר את ברזבייב

ב-4.30 ותגיד לו שבעוד שעה יהיה לו *message*.

רוה"מ : אפשר ב-10.30 לקרוא את זה לחברי הממשלה. זה אותו הדבר

אם אני אעשה את זה עכשיו אני מקוה שהם ישמרו את זה בסוד.

לזה אנו מוכנים, שילכו להם לעזאזל, אבל בלי פלום ?

הבט, בזה אנו בודקים את החוק הבינ"ל, זה החלטנו עושה אמש,

שאנחנו בעביר להם טנקים ? לא בחשכה להם אספקה צבאית.

בחוף להם מים ומזון. זה שטוב, לא בחוף להם דבר כזה. עכשיו

אומרים שהצלב האדום מביא להם פלזמות דם. ואנחנו אפילו

אמרנו שאם הם ירצו לצאת בלי כלי נשק, אדרבא, ועכשיו הצלב

האדום צריך להימצא שם, עושים סידורים. מעבר אחד, לא הליקופטירים.

זה בודאי טוב, בהחלט בהחלט, אין כמוך באמת, מגיע לך צל"ש.

- חוזרת לחדר ישיבות הממשלה.

רוה"מ : כל אחד מוכרח להשביע את עצמו. אם תלילצ זה יצא. זן הפעם

הראשונה שביחסים בין שני מעצמות אנו מקבלים תוכן מברק בטרם

הוא בשלח לצד השני. בניגוד לכל הדברים הנוראים שאמרנו על

האמריקאים לפני מספר שעות. מסתבר שהם עומדים. הם נתנו תשובה

תכונה ופאוד תקיפה. לא יכול להיות דיבור יותר תקיף. באיומים

של ניתוק כל מה שהיה ביניהם בכלל. אם שלחו אזהרה תקיפה

ביותר. אם יעזרו להבחית כוח בעצמם באשר להשתתפות לא בא בחשבון.

המצב לא דורש זאת. לפי הידיעות שיש להם המצב איננו כזה.
הם מוכנים ועומדים בקשר עם הישראלים והם יסבירו לנו ויעשו
הכל להשפיע על הישראלים לקיים את הפסקת האש. הם מוכנים
לדבר אחד. הכל להיעשות על ידי משקיפי או"ם שידווחו אם הוא
חושב שזה חזק שבין המשקיפים יהיו סובייטים ואמריקאים,
לזה הוא מסכים אבל לא הוא מוכן לזה אבל
לא יותר מזה. הם כבר מכינים אובייקט מלחמה. נושאת מטוסים
וגם יחידות טנקים באירופה וגם כוח מוטס. הם לא מודיעים
לרוסים אך הם בטוחים שידעו מהאזנה. זו עמידה תקיפה שאין
כמוה. הם לא מבקשים מאיתנו לזוז. הם לא נבהלו שהסובייטים
מכינים כוח. הם לא נבהלו מאיומים ובכדי שהסובייטים יקבלו
ברצינות את דעתם, הם מזיזים כוחות.

אחרי שקיטינג'ר מסר לשמחה את תשובתם, לסובייטים היתה שיחה
נוספת בין קיטינג'ר לשמחה. הוא התעניין מה אנו רוצים לעשות
עם הארמיה השלישית. שמחה לא בכנס לפרטים. בכל זאת מעצמה
גדולה לא אוהבת להכנה. הם החליטו לשלוח לברזבייב לשלוח את
התשובה רק ב-5.30 כדי שיחכה כל הלילה. הם ידעו ב-4.30 שב-5.30
יהיה השדר

9.50 - שר הבטחון לרוה"מ : מוסר על פניית הצלב האדום בדבר העברת פלזמה
לארמיה השלישית. אני מציע לקחת את הבספח
האמריקאי, לעדכן אותו בעניין הזה ולהראות לו את כל הדברים
וכן לספר לו על ההסגר הימי שאנו עושים.

תת אלוף ליאור : קיטינג לא אישר פגישה עם הבספח הצבאי.

Briefing שר הבטחון : אם כך צריך להזמין אותו מיד לכאן. ולתת לו
הכי מדויק שאפשר.

רוה"מ : שישב ליד אלי זעירא כל היום. צריך להגיד שאנו ברצון
ניתן לכל מי שירצה לצאת בלי נשק.

שר הבטחון : חשבנו על פיזור כרוזים. עכשיו נשלח שבויים אליהם
ונעלה על רשתות הקשר שלהם וכן בכריז ברמקולים, מי
שרוצה לצאת, לצאת.

הרמטכ"ל : יש הצעה להגיה מוקשים ימיים מול סואץ. בניח מוקשים
ובודיע שלא ניתן להתקשר עם הארמיה דרך הים.

רוה"מ : חכה רגע.

שר הבטחון : אתה יכול עם הדיבורים לסגור זאת ?

הרמטכ"ל : כן.

שר הבטחון : ~~_____~~

בכין גם מוקשים אך כל הזמן שהדיבור עוזר, נשאר עם הדיבורים.

רוה"מ : לא צריך להגיד לבספח האמריקאי שלא ניתן להעביר מזון,
במכתב הוא מזכיר סעיף 2 מהסכם מוסקבה ב-1972.

שר הבטחון : מה הכריזו במועב"ט ?

שר החוץ : בלי אמריקה אי אפשר לעשות כלום. אם היא מתנגד לא יוכלו
לעשות כלום

רוה"מ : כוח חירום זה ענין שהתחיל ב-1956. כוח חירום זה לא ששולחים
צבא, זה *Coercing Force*. היא (קייסינג'ר) מציע 15 שעות
לפני כן לא חיסלתם אותה.

ש. ג. : היו להם כנראה שעות של חשבון ויתחילו בזה שוב.

רוה"מ : דדו, אבל למען השם, אף יריה בסביבה.

הרמטכ"ל : הבוקר תקפו אותנו עוד פעם באיזור הארמיה השלישית.
יש לנו 20 פצועים.

אלוף צבי זמיר : יש אינפורמציה משלימה.

תוך כדי שיחה עם נפתלי, נפתלי עירער בקול רם, על יסוד הערכה לא ידוע, לא מן הנמנע שהרוסים יכנסו זוקא בשעה שהמצרים תוקפים ולא בהפסקת אש. לכן לא מן הנמנע שהמצרים יתקפו, לפי שעה על פי מה שהם יודעים אין תנועות סובייטיות.

matter of days שר הבטחון : אני מציע לא לתת בייר צבאי, אלא להגיד לו

אלוף צבי זמיר : אילו אפשר היה להגביל את העתונות...

שר הבטחון : צוות של *M.D.C.* עומד על התעלה ומכריז מה הם יכולים לעשות.

- 10.15 - דיווח של תת אלוף ליאור על פעולות חטיבה 500 ; מצורף ;
- 09.30 - חטיבה 500 עוסקת בתפישת הצומת בכביסה העיר, הדבר בעשה לצורך חילוץ פצועים הנמצאים בבתי הקרובים לצומת.
2. חטיבה 460 מדווחת שיצרה קשר עם בציג אזרחי של העיר סואץ. הוא מוכן להיכנע. הוא מרכז את אנשי העיר באיצטדיון, על החיילים הוא אינו אחראי, הקשר נוצר על ידי טלפון בבתי הזיקוק בעיר.

10.15 - שר הבטחון : מה עם הסורים ? אנו מחכים להודעה מוולדהיים.

שר החוץ : הוא, וולדהיים, אמר שהיה מכתב בנוקר.

שר הבטחון : שישלח משקיפים, שיעמדו ביבתיים לא נחכה לסודים.

- רוה"מ מאשרת.

רוה"מ : אולי הצלב האדום יטפל בענין הפנייה של האזרחים בעיר סואץ.

תת אלוף ליאור : כוח של 100 בחורים כותרו על ידי הקומנדו המצרי,

והם ביקשו סיוע אוירי. דברו עם משה סהרמטכ"ל.

בשלב מסוים הם אמרו שיחצו את עצמם.

137
ובלי מטוסים. ב-04.30 הם חלצו את עצמם.

סגן רוה"מ : פה, אתמול הוסבר שלא יכנסו לעיר.

תת אלוף ליאור: בררתי, הם רצו להיכנס בכדי להגיע למזח.

סגן רוה"מ : אתמול שלשום דדו הסביר לא בכנסים לעיר כי לא רוצים

קרבות רחוב.

תת אלוף ליאור : כבר מהבוקר יש 40 בפגעים. הם תקפו סוללה שלנו, אחרי כן

תקפו מהאל טנקים. אנו צריכים להיות צפויים כאן לכל מיני

התקפות נגד. הם ינסו לעשות פעילות . 30.000 איש לא

ישבו סתם ככה.

סגן רוה"מ : לשלל בפתלי כמה זמן צריך בכדי לחסל את הארמיה השלישית,

זה לא שאלה פשוטה. באבד הרבה אנשים אם בכנס לשם עם השריון.

תת אלוף ליאור : יש לנו יתרון אחד עכשיו, כי אנו בתוך הרמפות שלהם

ואנו תוקפים אותם גם ממערב.

סגן רוה"מ : אני אתנגד בתוקף להתקפה חזיתית עם הארמיה השלישית.

תת אלוף ליאור : יפציצו ב- C.B.U. עכשיו הגיע משלוח חדש של פצצות...

10.22 - דיין אל רוה"מ בטלפון :

רוה"מ : אבל מה יקרה שם עם הצבא אם אנו בכנסים.

ב"מעריב" מאמר ראשי היות והדברים התפרסמו ברבים בענין

התפטרות שר המשפטים. כך חושב שר הבטחון צריכים להגיב.

הוא רוצה להגיב שאם רוה"מ רוצה להודיע שאין לה אימון בו

בעבר ובהנה הוא יגיש את התפטרותם.

11.45 - תת אלוף ליאור מדווח על שיחה עם בר לב. מציע להביא את חיים הנה.

לדעתו חיים חושב שגמר את תפקידו בפמקלה דרום ורוצה לחזור לתפקידו

במשלה.

404
דדו ושר הבטחון הגיעו למסקנה שגורודיש אינו יכול להשאר כמפקד החזית. המועמד המוצע הוא טליק או שייקה גביש. אך כל עוד לא ימצא פתרון הוא לא יעזוב חיים את הפיקוד.

רוה"מ : אני מבקשת אותו, זה עבין של ימים.

תת אלוף ליאור : מציע להשיב כשימצא פתרון, רוה"מ לא תתנגד שישאר עד ראשית השבוע הבא.

גם חיים וגם דדו דרשו הנוקר להדיח את אריק.

רוה"מ : לי שר הבטחון סיפר שחיים דורש את זה, אך דדו לא רוצה.

תת אלוף ליאור : דדו הלך למשה היום. דדו וחיים דורשים הדחתו. הוא מחבל בעבודת הפיקוד של שר הבטחון פוחד פחד מות בקונסולציה הנוכחית. אתמול בועדת חוץ ובטחון בגין דימלט ואחרים טענו שנותנים פרסום רב יותר למפקדים האחרים ולא מספיק לאריק. עבין אריק זו בעיה. משה נתן לדדו תשובה שלילית בעבין אריק. איבני יודע איך מתגברים על הבעיה הזאת.

רוה"מ : דברתי עם משה על ההודעה בקשר לשפירא. אמר שדדו דבר אתו היום. עוקפים אותי וכו'. אולי אני צריך להוציא מסקנות משה אמר בשום פנים ואופן לא, תוציא את זה מראשך. זה שטויות אחרי המלחמה בעשה מה שעושים במטכ"ל.

דדו אמר לרוה"מ אני רוצה עוד לפני סוף המלחמה כמה רגעים.

11.55 - תת אלוף ליאור לבר לב: דברתי עם רוה"מ (בטלפון) בקשו לדבר שהשאלתה היא בדעה לנקש ממך עוד כמה ימים להמתין. היא חושבת שעד לפחות תחילת השבוע הבא תשאר שמה אם ימצא פתרון מתאים לפני כן, אז אין בעיה. אבל במצב כזה כמו שיש עתה היא

405

מבקשת שתשאר עוד כמה ימים. מחר בבדוק זאת פעם נוספת אתה.

17:00 גזית לשמחה (בטלפון)

יש לי תשובה בשבילך.

אתה יכול להודיע לו שתשובתנו היא חיובית בעקרון, עקרונית חיובית (we agree in principle)

In view of our experience with a similar force in the years 1957-1967 we feel that it is of [the] utmost importance that we clarify problem of the terms of reference (-) and composition of the force. Regarding these two matters we would appreciate closest contact with you prior to any UN S.C. resolution.

We would suggest that this be done both in Wash[ington] and in N.Y. with Ambass. Scali and Amb. Tekoah discussing this matter very fully.

אמרתי זאת מפני שרוה"מ אמרה, תקוע הוא מומחה לעניינים אלה. היות ויש אפשרות שתוצרנה סיטואציות עדינות בצורה יורק, צריך אצבע על הדופק. מה שיראה לך אחרי השיחה עם קיסנינג'ר כמתחייב, אתה כבר תחאם עם תקוע. שהוא תקוע לא יתקשר אליך. שלתקוע יהיה ברור שהוא לא בכנס למו"מ. תקוע קבל הנחיה ברורות משר החוץ כי אין עליו לזוז בלי וושינגטון.

- השגריר דיניץ : שר החוץ דבר עם תקוע ותקוע מספר לו שיש תיקונים

אמריקאים. למשל בסעיף הראשון במקום לדבר על בסיסה מדובר

על מבמק את זאת כדבר יותר מעורפל

וכאיש לא יודע היכן הינו. וכאן הוא מקריא חלק החלטת מועבי"ט

406
המצרים מקבלים את הנוסחה הזאת. הבריטים והצרפתים גם הם מקבלים זאת.

גזית לשגריר דיביץ: הסיכום צריך להיות זה; הגורם הקובע הוא ידידנו כי הוא צריך לתרום את התרומה העיקרית בהתאם לזה תצא הנחיה לאבן לפיה צריך שלא תהיה אי הנבה, שהגורם הקובע הוא הידיד וכי תקוע וסקולי צריכים לבגן את החליל לפי נושינגטון.

17.30 - תת אלוף ליאור לרוה"מ: בשטח לא שקט לגמרי. כבר מלפנות ערב יש חילופי אש באיזור צומת סואץ. ארטילריה וטנקים. אבחנו בשבלב מסוים לא השבנו אש.

רוה"מ: האם אנו מדברים כל יום לאמריקה? אני רוצה שיהיה לנו (לשגריר, למספח הצבאי) יומן מדויק.

תת אלוף ליאור: הבספח הצבאי האמריקאי כמעט כל הזמן באמן. כרגע במסר שיש אש עזה בחזית בנקודה זאת (צומת סואץ), מדי פעם בפעם יש יחידות מצריות בשטח שנכבעות. היתה פגישה עם האזרחים בסואץ. גם בענין הצלב האדום, אם חיים יבוא כדאי להזמין אותו לשיחה אתך, תשמעי את הדברים מפיו. יש בעיות של גיין הכוחות בשטח. חיים בקש מדורו שירד לשמוע משה סתם מסתובב, ועושה דברים על ידי מפקדים במקום.

רוה"מ: איך מתפטרים מאריק בלי רעידת אדמה?
תת אלוף ליאור: הצבא לא יבין.

רוה"מ: צריך להזהיר את המפקדים לצבא, לא יכול להיות שהמפקדים יעסקו בתוך אש *Public relations*, אי אפשר שנהיה תלויים בעורכי העיתונים. צריכה להיות משמעת בצבא.

תת אלוף ליאור: יש לי מאמר של מתי פלד. אם זה יתפרסם מחר,

שפירא יהיה גבור גדול.

17.40 - רוה"מ לשמחה בטלפון :

רוה"מ : שמחה, אני מבינה שאנו לא יכולים למתוח בלי גבול. אך הם צריכים להבין שאין צילום של קו. הקו לא נקבע בשיתוף הצדדים. היה ויכוח איפה היה הקו. הם צריכים להינות מוכנים לזה שאין קו. לא היה מיפוי של קו. מובן מאילו שזה לא מה שאנו רוצים. יהיה ויכוח על כוח האנ"ם.

השגריר דיניץ : בכדי פשוט לעמוד בוויכוח הזה בהצלחה אנו הייבים להיות נורא זהירים. אך מתדרכים את האמריקאים.

רוה"מ : הבט שמחה, בענין התדרוך הניתן בארץ הנספח המבאי שלהם יושב כל הזמן על יד אלי זעירא. אני אבקש את אבן שיתדרכו עוד פעם את תקוע.

השגריר דיניץ : הוא אומר שעל ידי הויכוחים האלה מרויחים זמן ומצב הארמיה השלישית בחלשת. בדמה לי שזה משרת את המטרה שלנו.

רוה"מ : בשעות האחרונות הם דוקא יורים. הבט, הצלב האדום פנה, רצה להביא פצועים בהליקופטר. עשינו סידורים, העמדנו כלים, עשינו כל מיני סידורים, כי אפשר ביריה אחת להוריד אותו, ואחר כך לך תחקור מי ירה. אני אגיד לך מה חשוב, חשוב מאוד ההרכב של הכוח שלנו. יכביסו לנו את כל המבובלים. שמעתי שההולנדים מוכנים, צריך לבקש שסקולי יעריך אל ענין ההרכב. כשההרכב יהיה רק הודים יוגוסלבים וכו' שיהיה הרכב שיהיה אפשר לסמוך עליו. אתה צריך להגיד לנפתלי רק מדינות שיש להן יחסים אתנו. רק מדינות כאלה יכולות להיות בכוח.

דבר נוסף שאתה מבקש שלא יסכמו שום פרטים לגבי ההרכב והסמכויות

408

לפני שתבתן לבו ההזדמנות להגיב מהארץ. העיקר שסקולי יעמוד בקשר עם תקוע, ושהסיכום יהיה בונושינגטון עוד בעיה אחת שצריך לזכור, אצל מי הסמכות לסלק את הכוח. פה יושב אבן אולי יש לבו דברים להגיד לו.

אבן לשגריר דיניץ : בחוץ ש.א. יקימו מה שהבטיחו. ב. שההרכב יהיה פחות או יותר אבושי.

18.12 - רוה"מ לאבן: תתן הוראה לתקוע שיעמוד בקשר מתמיד עם שמחה.

שר החוץ אבן: הוראותי לו לא לפנות לסקולי בלי תאום עם שמחה.

רוה"מ : לא לסכם דברים בניו-יורק אלא בונושינגטון, צרי לבדוק מה אפשר לעשות עם וולדהיים. מה עשוי להיות בתחום סמכותו, ומה אפשר להשפיע עליו, את כל זה צריך להכין עוד הערב. המצב הוא שזו החלטת הבשיא ויש לבו להלכנו לקראתו הוא יצטרך לשלם בעד זה. כרגע צריך לדאוג להגדרות מעורפלות, במועבי"ט אין לבו תקוה. דברים ספציפיים צריך להשאיר לאחר כך. צריך לפעול כמה שאפשר פחות דרך מועב"ט, צריך כמה שפחות דרך מועב"ט. להשאיר דברים לאחר כך שאמריקה תעזור לבו, ולא להשאיר זאת למאליק ולסיניים. מה שפחות דינוק. לא מקום, רק דברים הכרחיים.

שר החוץ : המברק ששלחתי היה מעורפל וקצר.

שעה 21.15

שיחת רוה"מ - בר לב. בוכחים גלילי, וליאור.

רוה"מ: מה נשמע?

רב אלוף בר-לב: צבאית מצבנו טוב. אם תרצו שנגיע לקהיר, נגיע. פה ושם יורים

בדיביזיות המכותרות לפנות ערב התחילו לירות בטנקים. אין

מטוסים. ברוב הגיזרה שקט. ארטילריה גם כן לא. ההוראות להם

אינן כל כך משמעותיות כמו ב-22 לאוקטובר שעה 18.52. אנחנו

נערכים ככה שיש לנו בכל גיזרה כוח מאחור, יחידות שבעצם כל פימים נלחמו והיו להם לא מעט גפגעים עכשיו הם מתארגנים. שמה חיים בערפל פוליטי. אני חושב שמה שמבחינתנו הוא ממש הכרח זה לא לחזור לקו של 22 באוקטובר. חזרה כזו פרושה להכניס את ראש הגשר בין שתי הארמיות ועל ידי כך לאפשר למצרים להתארגן וכעבור שבוע להמשיך. אני מבין שהלג'יראים שולחים כוחות. הלוונים שולחים כוחות וכו'. הרוסים, זה לא נעים להגיד, אך אני לא רואה איך הם יכולים לסייע למצרים ולשלוח טנקים או צוותות לא סביר שהם ישלחו. הם יכולים להפעילו מטוסים או טילים אבל זה מאוד קיצוני. ואני לא מעריך שיעשו זאת. גם אם כן בתחום של כמה שבועות הם לא יכולים לקדם כוח כזה שיכול להדוף אותנו. הם לא יכולים בשבועות הקרובים ליצור לרכז כוח. הכוחות האלג'יריים הלוונים ואחרים גורלם יהיה כמו גורל המצרים.

רוה"מ: לאן הם מביאים אותם?

רב אלוף בר-לב: למצרים, אך אני לא יודע באיזה דרכים. המצרים לא יכולים יחד אתם לארגן כוח אופנסיבי שאין אנו יכולים להסתדר אתו.

השר גלילי: תוך כמה זמן?

רב אלוף בר לב: אם יבסו הכוחות של דיביזיה 4 פלוס כוחות המשלוח לעשמת משהוא, הם יזכו. לא נעים לאמר אולי שבעוצמה כזו שלבז לא יכולים המצרים בתחום של חודש ליצור כוח שיוריד אותנו. הרוסים היו יכולים להביא הרבה טייסים ומטוסים וזה יהיה לא נעים...

השר גלילי: האם משה הבהיר לך מה כושר ההטסה של הסובייטים?

רוה"מ: נפתלי אמר 4500 איש ליום.

רב אלוף בר-לב: פוליטית יש לזה משמעות, צבאית אין לזה משמעות. אפילו אם הרוסים יקחו צוותות וישלחו אותם למצרים ויתנו להם טנקים מצריים, נסתדר איתם.

השר גלילי: מה הסה"כ שלנו בגדה המערבית?

בב אלוף בר-לב: 350 טנקים, ארטילריה וכמה חטיבות חי"ר. אך העיקר שאנו

11
יושנים בתנאים טובים. לי קשה מאוד לראות את הסובייטים נרתמים לעגלה של נסיון הדפתנו לקרו ה-22 לאוקטובר, או מעבר לתעלה. ברור שללחוץ הם ילחצו. אילולא הפסקת האש היינו יכולים לגמור איתם בכמה ימים עד הסוף. זה לפי דעתי דבר שצריך לעבור פה מבחינה פוליטית. יש למו בזה כל הצידוקים החל מהצדק האמסולוטי וכלה בתירוץ.

השר גלילי: אני מבקש שתסביר לי באופן פופולרי מה זאת אומרת שבמשך ארבעה עד חמישה ימים אתה יכול לחסל את הארמיה.

רב אלוף בר-לב: אילולא הפסקת האש. לאחר הפסקת האש אינני יודע.

השר גלילי: נפתלי בעצם מתאר תסריט כזה. הוא הרהר בקול רם. אם הסובייטים יטיסו כוחות בסדר גודל של 5000,4000 ליום, זה צריך להיות אקט של הפרת הסכם בין הגדולים והסדרי הפסקת האש לא יהיו תקפים. הסובייטים לא יתחילו לפעול ביום הראשון אלא כעבור ארבעה חמישה ימים ואנו צריכים תוך זמן זה לחסל את הארמיה השלישית. האם אני צודק בקובעי שאי אפשר לחסל את הארמיה השלישית בלי חיל האויר, כלומר, בלי הפרה דרסטית של הפסקת האש...

רוה"מ: מפני שעם בואו של הכוח הסובייטי אין הפסקת אש ואז בכל האמצעים....

השר גלילי: ואת מניחה שנחיתה רוסיית זה הפרת הפסקת האש.

רוה"מ: אם האמריקנים יעמדו בדיבורם אז גם הם לא ישבו בשקט.

רב אלוף בר-לב: האם הרוסים חוששים או חששו שלא נעצר איפה שנעצרנו ב-22 באוקטובר או 23 באוקטובר?

השר גלילי: הם לא גילו חרפה לזה שאנו הולכים לעזר קהיר. להם הספיק שאנו בפרברי סואץ.

רוה"מ: בשבילם הצלת סאדאת היא המכרעת והצלת הארמיה השלישית היא משמעותית בעניין זה.

רב אלוף בר-לב: אני לא רואה איך הסובייטים משחררים את הסואץ, בשביל זה הם צריכים הרבה טנקים והרבה מטוסים. הרגו מטוסים אם יכולים להפעיל, הרבה טנקים לא.

רוה"מ: אין לי ספק שהם יכולים לפגוע בצנא שלנו בפצצות ובמטוסים לל רחמים.

רב אלוף בר-לב : אבל לא נימנים, זה לא עניין של ימים.

רוה"מ : מדוע ?

רב אלוף בר-לב : כי אין להם נושאות מטוסים. הם צריכים לארגן מערכת תחזוקה ובקרה של עצמם ברוסית. טייסת אחת הם יכולים להפעיל אבל לא מערכת שלמה. זה הדבר הפרקטי הרציני שהם יכולים לעשות. להביא טנקים זה לא דבר של שבוע, להטיס צוותות ולהושיבם בטנקים זה לא מדאיג אותי יותר מהמצרים עצמם.

רוה"מ : היום תתקבל החלטה באו"ם ויבוא צוות לחפש את הקו של ה-22 באוקטובר אם אפשר. בד"כ אם יש הפסקת אש יש הסכמה יש מנגנון. המנגנון יופא עם הצדדים, בודק ובוחר וקובע את הקו. מציירים ומציינים את הקו. כל זה לא היה. שאלתי את קיסינג'ור איך זה יפעל בלי משקיפים ובלי מיפוי. הוא אמר, כך עשיתי בויטנאם, ובויטנאם לחמו. הצפוניים רצו לתפוס דברים ולחמו. אבו האמריקאים לא בשתתף בזה. איבנו יכולים להשתתף בפיקוח על הפסקת האש. עכשיו הם לא יכולים להתחמק הם מצניעים בעד הצעת ההחלטה הזאת. סקאלי כבר אמר ב-23 לאוקטובר שהם בעד דובר עקרונית אך מעשית אי אפשר לקבוע. קיסינג'ור מבטיח גם היום שבמלחמה הזאת הם יעזרו לנו. השאלה היא איך עושים זאת.

רב אלוף בר-לב : אם בסביר שב-22 באוקטובר בערב עד שעה 18.50 השעה שבה בכנסה הפסקת האש לתוקפה הגענו לכל המקומות שבהם אנו יושבים כיום בכוחות קדמיים וכוחות ההתחברות אליהם נעשו רק מאוחר יותר. ההתחברות אליהם עם כוחות נוספים נעשתה למחרת היום.

רוה"מ : האם אפשר יהיה להוכיח שהם הפרו את הפסקת האש ?

רב אלוף בר-לב : אפשר לטעון וזו גם אמת אך אי אפשר להוכיח. אני מדבר על שני הכבישים שאליהם הגענו לפני הפסקת האש, הכביש הראשי והמשני מסואץ לקהיר. לזה הגענו לפני הפסקת האש. הגענו אז עד 2/3 מהתחלת האגם המר עד העיר סואץ וכמעט עד הים. כאשר ירד החיץ התחילו הבזוקות. למחרת ירדו הלאה וכל זה תחת אש. האי דיוק מתייחס לשליש התחתון בקטע בתעלה פלוס התנועה לעדבייה, זה בערך 20 ק"מ פלוס התנועה לעדבייה שם לא היינו ביום שני בערב. הדבר הרלבנטי מבחינתם הוא ששני הכבישים הם חסומים. אי אפשר יהיה להוכיח שמה שעשינו ביום שלישי זה יותר מהתחברות אל כוחות קדמיים וגם זה עשינו בגין האש שהיתה שאלמלא האש ביינו נוסעים אבל הם ירו ובלחמו. את העיר סואץ, לא התעסקנו איתה. למה התעסקנו ? כי פתחה באש וביום שלישי כיתרנו אותה. נכנסנו ויצאנו אבל פיזית היינו על התעלה ובסבואות העיר סואץ

6

ובענדייה עם כוחות סיור אך זה איש לא יכול להוכיח. מה שצריך להגיד זה שעם כוחות סיור היינו בכל האיזורים ולמחרת התחברנו עם הכוחות מאחר ופתחו עלינו באש. לא היו משקיפים. קיבלנו הודעה שהמשקיפים רופים לבוא ולהתמקם בקודות מערביות הקיצוניות ובקודות הדרומיות. אמרתי להם *Welcome*. העיקר לגביהם הוא הכבישים ועליהם על אמת היינו ב-22 לאוקטובר. בין שני הכבישים היתה חטיבה מצרית שניזם ג' גמרנו אותה. עד הפסקת האש לא ביקינו את הקומנדו שהסתתר בסוף היום ואתמול גמרנו. אני מציע להוסיף את הקטע האחרון שהוא סביר ואי אפשר להוכיח את ההפך. אנו צריכים להגיד כוחות סיור, היתה אש ועשינו התחברות. על שני הכבישים האלה הסנקים שלנו השמידו עשרות כלי רכב לפני הפסקת האש. את שני הכבישים האלה חסמנו עוד לפני הפסקת האש.

רוה"מ: זה צריך להכין יפה כי על זה תהיה המערכה.

השר גלילי: מה הם עלולים לתבוע מבחינת הספקה לגבי הדיניזיות המכותרות ?

רב אלוף בר-לב: יש כמה בעיות: 1. לגבי העיר סואץ יש כבר מו"מ כבר היה קשר עם המושל האזרחי והצבאי. הצענו להם לצאת דרומה ולקהיר. המושל האזרחי הסכים, המושל הצבאי עוד לא השיב. לא ידוע לנו מה מספר האזרחים. כנראה שזה כמה מאמאות אך אולי כמה אלפצט. לצלב האדום אנו מאפשרים להכניס תרופות. הם לפנות ערב באו עם 17 מכוניות. נתנו הוראה לבדוק את הארגזים תרופות כן, מזון לא.

רוה"מ: מזון לא ?

רב אלוף בר-לב: לא. שיצאו. אנו אומרים, האזרחים שיצאו. לכוחות הצבאיים גם בסואץ וגם בדיניזיה המפקדה המצרית אומרת שתחזיקו הרוטים, הפסקת האש, יצילו אותם. אני לא חושב לכן שהצבא יכנע אך זה לא בלתי אפשרי. יש שם שלושה גדודי קומנדו שלא נשברו והם נלחמים. זה שטח נזוי והיתה לחימה בשטח נזוי. הוצאנו את הכוחות שלנו מן העיר.

רוה"מ: למה הם נכנסו ?

רב אלוף בר-לב: נכנסו בשני טורים די עמוק עד שהגיעו לנקודות ההתנגדות וקרבו אי אפשר לנתק מיד. יצאנו החוצה. אנו עם השריון מסביב. אזרחים רוצים לצאת, נבקשה. חיילים, נבקשה. תרופות - כן, מזון - לא. לגבי

שתי הדיביזיות המכותרות ממודיעין אבו יודעים שיש להם מזון ותחמושת ליום אחד. המטכ"ל שלהם אמר להם שלושה-ארבעה ימים. אני מניח שהמטכ"ל צודק. אך מאחר ויש לנו עסק עם מצרים אני לא בטוח שלא יסתדרו עם זה 10 ימים. ביתקבו את המים והדלק, כל מה שמצאנו ביתקבו. איש לנו ידיעות פרט לזה. אני לא רוצה בעניין זה להיות אופטומיסט. גם ערבים יכולים להיות עיקשים בעניין זה. מעוז שלנו החזיק הרבה זמן מעמד ואלמלא היינו מאשרים לו, לא היה נכנע. אני לא בונה על זה שימותו מצמא אך אין לנו כרגע עצה יותר טובה. אם אבו גדע שהם רוצים להעביר הספקה בהליקופטרים, את זה נמנע. יש לנו סירות של חיל הים. בשמור על התעלה ועל המפרץ. פה ושם תעבורנה סירות אך מזה לא תגיע הספקה לכוח כזה. אם תהיה אש זה עניין של ימים, מרביצים ובכבסיט. בלי אש, אבו לא יודעים כמה זמן יחזיקו מעמד.

רוה"מ : העלינו בושינגטון לפי הצעת נפתלי את רעיונו של ארה"ה יריב, (חילוי שטחים).

השר גלילי : החלטות הממשלה עד עכשיו בעניין הארמיה הן לא לתת להם להתחבר באויר בים או ביבשה. לתת להם לצאת בלי בסק. לתת בהסדר להוציא פצועים.

רב אלוף בר-לב : בעיה זו של הפצועים היא חלק מהסדר הפסקת האש. כרגע אין הסדר. השאלה היא מה יהיה ההסדר. לנו יש בסוגיה זו קלף רציני מאוד כי בכל יום נוסף העניין לוחץ יותר ויותר על המצרים. הרוסים לא יצילו אותנו. השאלה היא מה קורה. אבו בשארים בקרויים אלה או לא. בזה הכול מותנה. לתת להם לצאת עם הטנקים זה לא בא בחשבון.

רוה"מ : בקשנו לבדוק מבחינת החוק הבינ"ל האספקט של צבא בלכד. נפתלי שאל היום, מה כוונתכם. האם אתם רוצים שימותו מרעב ומצמא. אמרתי לשימחה שיגיד שאנו רוצים שייצאו.

רב אלוף בר-לב : יתכן וכדאי לנו לתת להם מין ומזון ושישארנו כאן 30 אלף מצרים. כי אם הם ייצאו, יתנו להם טנקים חדשים. נחזיק אותם בתנאי הר הצופים ואז ארמיה 3 היא מחוץ ל -

רוה"מ : היו שאמרו שארמיה 3 זה כמו הר הצופים.

רב אלוף בר-לב : לא ננקוט יוזמה. כשתהיינה פניית בסקול אותן. אין לתת לצאת על בסקים. אם תהיינה פניות ואנו נסכים בלי בסק בסקול אותן.

רוה"מ : שמעתי שקיסינג'ר אמר שבמו"מ עם הסובייטים כבר דובר על מקום.

8

רב אלוף בר-לב : בעניין כוח החירום אם הקו נשאר כמות שהוא כוח חירום לא יכול רק להזיק. הנסיון תמיד הוכיח שזה לרעתנו, גם בעזה. להם זה לא מפריע לפעול, לנו זאת מגבלה. כרגע אני אומר אם הקו הוא הקו הקיים עם בטן כפי שיש עכשיו, אם זה הקו אני מעדיף שלא יהיה בינינו ובין המצרים כוח חוצץ כי הטנקים שלנו הם איום רציני על מצרים. אם מוכרחים להיעצר וכל אחד חוזר למקומו והצבאות מתרחקים אחד מן השני ובחלקים המתפנים מושיבים כוח חירום זה בראה לי סביר וזה סידור שלא יכול לפגוע בנו כפי שהוא יכול במצב הנוכחי. אם בסיגה של 10 ק"מ מכל צד כשקו ברור מפריד בינינו זה דבר אחד אבל בלי זה הנסיון מראה שזה לא לטובתנו. אני לא בשל לזה עדיין. אם נשארים בצידור הפוטוריסטי הזה אז מוטב שנשאר מולם. נצטרך להחזיק לא מעט כוחות. אך נוכחות זו בבטן הרכה של מצרים היא איום רציני וכל עוד משמאלנו אין לנו עוד ארמיה מצרית. אם אנחנו נשארים בקו שמיעדקה ועד החוף החקלאי לא צריך כוח חירום, הוא רק יכול להפריע לנו. צריך לשאוף לכך שיהיה הסדר של חליפין.

רוה"מ : יתכן שכאשר יתחילו להקים את כוח החירום וכו' ויהיה כוח חירום אפשר יהיה ללכת לאמריקאים ולבוא בהצעה. זה גם יוצג מצידנו כויתור.

השר גלילי : האם אנחנו מחזיקים את ציבור הנפט שם ?

רב אלוף בר-לב : כן, ציבור הנפו, במל הנפט, וכל נפט שמגיע לשם ממורגן וממקומות אחרים. זה ציבור שהמיכליות פורקות ומזרימות. יש בתו זיקוק וכו'.

יש לנו גם בעיות מיידיות. 1. עניין הטילים שאיני יודע אם אפשר לעשות משהוא. אם לוחצים עלינו בעניין הפסקת האש צריך להיות לחץ בגדי שלנו בעניין שלי קרקע אויר ובעניין הטיל "סקאד", השאלה היא אם יש לנו דרך ללחץ ולממש את זה. הרוסים יכולים להביא טיל ולהציב אותם.

רוה"מ : שאלתי את קיסינג'ר, אמרתי לו, יש לנו טראומה של טילים. היה לנו בסיון ב-1970. אמרתי לו מה יהיה? אמר, על זה לא דיברתי, אך זה לא אומר שלא צריכים לדבר.

רב אלוף בר-לב : עניין שני, השבויים. כל יום אנו לוקחים מאות שבויים, אולי אי אפשר להחליף עדיין אבל, שיתנו לנו רשימות ושתוך שבועיים שלושה שיהיו חלל־נפיים. אין לנו גנרלים (שבויים) אך יש קולונלים. בעניין הבעדרים, אנו צריכים לעשות משהוא. ביום הראשון של

המלחמה החברה התנהגו כאילו זה היה היום השביעי של ששת הימים.
 טנקים שקעו בנוץ. גודד בכנס לקרב עם 44 ויצא עם 4. היתר
 נפגעו או שקעו בנוץ. בטנקים יש חללים. אם הצלב האדום התחיל
 לפעול צריך דרכם לעשות משהוא ולהסדיר משהוא בנידון. אלו הן
 יחידות מהכוח של ברן ושל אלברט. צריך לבקש את הצלב האדום
 שהם יעברו בין הטנקים ויחלצו גויות. אבל אנו יודעים שיש
 גם שבויים, חיילים שקפצו מטנקים פגועים. צריך לבדוק את העניין.
 יש בעדרים שחוזרים אפילו עכשיו. צריך לקבל בהקדם את הרשימות
 מהצלב האדום.

רוה"מ: בעניין שבויים, אנו מטפלים. ניקסון כתב לברז'נייב. בעניין הטיילים
 צריך תוך יומיים שלושה לדבר עם נפתלי. דבר שלישי, צריך להתרכז
 בנסיון שכנוע בעניין, איפה היינו.

רב אלוף בא-לב: מכל מקום, אני ממליץ שעל החזרה לקווי ה-22 באוקטובר
 בשום אופן לא נסכים.

רוה"מ: הייתי רוצה שהטיעון יהיה בידי שימחה כבר מחר עם מפה.

- (בר-לב עוזב את הדיון)

תת אלוף ליאור: חיים מתלבט, הוא רוצה לחזור.

שעה - 22.00 -

רוה"מ יוצאת לדיון בועדת חוץ ובטחון.

שעה - 23.40 -

תת אלוף ליאור: יש התפתחות בנושא הצלב האדום. לכוחות המכותרים העברנו
 שיירה - היא בכנסה.

אלוף שלמה גזית: היא לא בכנסה, היא בעצרה.

תת אלוף ליאור: יש שיירה של 12 משאיות, עבור המכותרים של הארמיה השלישית
 והעיר סואץ, תרופות ופלאזמה. הרמטכ"ל ושר הבטחון ממליצים
 לא להעביר התרופות עד שלא נקבל רשימת השבויים ונאפשר
 לצלב האדום לבקרים.

רוה"מ: יש לתת להם להכנס ולבקש מהצלב האדום לדרוש הרשימות והביקורים.

אני לא יכולה לעמוד מול העולם שאנו לא מאשרים העברת תרופות. יכול

להיות שנאיים אך אנו לא מצריים. לא נוכל לעמוד בזה אפילו בגד
הקהל שלנו. מניין לנו שהם לא יתנקמו בנחורים שנידם? זה יתן
להם עוד תירוץ.

השר אבן : מניעת התרופות לא תביא אותם לידי טיפול בשבויינו.

רוה"מ : זה יקומם את העולם בגדנו ואינני יודעת איך מעמוד בזה.

אלוף ש. גזית : אם כך אז גם בלי איום פוטנציאלי .

רוה"מ : אני לא אמרתי לאיים היום. אני מתארת לי מה יהיה מחר בכל העולם. האיום
לא יעזור לנו. ניקלע את עצמנו למצב בלתי נסבל. א. לנו יהיה קשה להחליט.
ב. תקום צעקה בכל העולם. ג. הם יכולים בהחלט להתנקם בנחורים שלנו
תהיה להם סיבה להתנקם בהם.

שעה - 23.45 - דיון אצל רוה"מ בהשתתפות שר החו, השר גלילי, גזית עברון ומאיר רוזן.

- שר החוץ מציג בפני רוה"מ מסמך בדבר כוח החירום.

שר החוץ : תקוע אמר לי שוולדהיים רוצה להביא את הכוח מקפריסין. המצרים
מוכנים להצבת הכוח.

מאיר רוזן : היתה שיחה אצל מרדכי גזית. צ'חנובר ושמגר הלכו לשה"בט.
הציגו לפניו נייר שזוכט בדיון בינינו. שר הבטחון אמר שזה
לא מעניין אותו, זה צריך להיות מעורפל.

רוה"מ : אני לא אוהבת דברים מעורפלים. אני מבקשת שכל מה ש"יתבשל" וכל
הניירות יקבלו את האו. קי. של שר הבטחון והרמטכ"ל.

תת אלוף ליאור פונה אל רוה"מ : פה הולך דבר מאוד רציני. בשביל להכין
מסמך מתאים צריך לחיות את השטח. משרד החוץ לא צריך לחיות עם זה...

שר החוץ : יש פה הגזמות והגדרות שאפילו אני לא מבין אותן אף על פי
שניסחתי את הנייר.

רוה"מ : צריך לקחת את זה עוד היום לשר הבטחון והרמטכ"ל.